

રશીક ગાયનમાળા

અથવા

રાગ વિલાસ.

— સંગ્રહક-“મનહર” —

શાં મુનિલાલ મંગળલાલ છુકસેલર.
લીમડાચોક-સુરત.

114
1920

25-9-20

આવૃત્તિ

૧ લી

પ્રત

૧૦૦૦

સંવત

૧૯૭૬

સને

૧૯૨૦

156

અપાવિ પ્રસિદ્ધ કર્તા.

શાં મંગળદાસ લલ્લુભાઈ છુકસેલર.

લીમડાચોક-સુરત.

સુરત ચઉટાના પુલપર ટાંકા પાસે આવેલા “શંકર”
પ્રી. પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

કીંમત ચાર આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૭૮૫ • વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૨૨૧૩ ગાયનખાખા

વિષય ૬-૨-૧૨૧

રશ્મીક ગાયન માળા,

— અથવા —

રાગ વિલાસ.

અન્નગુપ્ત—

એક પત્નીવ્રત પાન પીએ નર ! એક પત્નીવ્રત પાન,
 અને પતિવ્રત તેમ તમારું પત્નીવ્રતે કહ્યાણુ.—પીએ.
 તમે ચાહો કે નારી તમારી, હો સતિ-સીતા સમાન,
 બિદાહરણુ રૂપ રામ બનો પુદ પવિત્રતાનું પ્રમાણુ.—પીએ.
 પાણિ અહણુ સમય માની બનેએ પ્રતિજ્ઞા આણુ,
 કોણ એક બીજનો તોડે તે છે પશુ હેવાન.—પીએ.
 જેનાં માત તાતનાં બુદ્ધ, રજ, વિર્ય અનીતીમાન,
 તેના સુત પત્નીવ્રત ચૂકી થશે વિધવિલાશ્વન.—પીએ.
 નીજ પત્નીનાં અંગ અંગને દિશે અમી કુંપ ઉપનામ,
 ધાઈ ધાઈ તેના રસ ધુંટે, સિયો અમરતા લાણુ.—પીએ.

સુરદાસ—

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
 હું સોની ગતી હું સો જાણુ, કાગ ન કાંઈ પીછાણુ.
 ધાવ રહિત ધાયલની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણુ...અરે.
 દરદી વીણુ દરદીની દશાને લક્ષે કાંઈ ના લાવે,
 સુર બજાવતો રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યે...અરે.
 ઉદયલાણુ—

અલખેલા લટકાળા બહાલા, પ્રીતમ ઠાકોર મારે મન વશીયા,
 રસધેલા રીસાળા બેઠા, દેહના દેવળ માંહી રંગ રસીયા.
 પ્રિતી પંચામૃતે પાતળીયા પખાણું, વચનને કુતરે વધાવું,
 હેતના હીંચોળે હળુ હળુ હીંચોળું, હોસે હસીને હસાવું.
 શ્રંગાર સજ સજવું ભાવે, ભોજનની યાજ ધરાવું,
 હંકવું કચુંબર રીશવું રાધવું, ચામડાઈ ચટણી બહેમ શાક રાધવું.
 મરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ધારી ક્યોરી પુરી, શુદ્ધ રનેહ વાસના,
 ભાવના બુખ્યા ઉઠ્યા, દેવલ દે વાસના, પેંડા પરસાદમાં બહેયું છું.

ઉલ્લાસના—અલખેલા.

કેશર કેશરી—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી ક્યાં, બધે મતલબની ચારી છે...અરે.

બીચારા કોઈક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે...અરે.

સાખી { પોપટ જેમ પઢતો અચરે અચરે રામ;
સુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.
ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં તે સાચી પ્યારી છે. અરે.

સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઠજ;
પ્યારી પિયુ પિયુ કરી મરે, પ્યારા રંડી બાજ.
ગયો સાચાનો વખત હા, દગલખાણની વારી છે. અરે.

પુંડળીક—

અધિક સુખ આથી બીજું શું મનાય,
પ્યારી મારી બુલ્લુલનું બન્ધુ ગણાય...અધીક.

પુરા હશે પુન્ય પરમવે કીધાં; માર્યાં સુશીલા તો સદ્ભાગ્ય સિધાં,
ઘરવાળીના ગુણ ગાય, ગામ બધું ઘરવાળીના ગુણ ગાય...પ્યારી.

કાગડાની કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધા ને શ્રીકૃષ્ણકાળા;
પત્નિથી પત્ની પૂંજય—મીઠાં ભેગાં ખાટાં ભેરો ખપી જાય...પ્યારી.

સતિ દ્રોપદી—

અરજ સ્વીકારો સ્નેહી શામળીયા, સ્હાય થજો શ્રીસુરારીરે,
રાજ સમાંમાં રાજ સિધાયો, વચન વડીલનું પાળી રે.

કેન કશે કંઈ ચેન પડે ના, વ્યાકુળ થઈ મતિ મારી રે,
કપડી કુટીત છે કૌરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે.—

દાવ ખેલતા હે દીન બંધુ! રાખજો લાજ હમારીરે. અરજ.

મોહિનીચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન છેડારે.—મને.

લાયાર હું મિચારી છું શીદ લ્યો છો કોડારે.

જીવાનીથી દીવાની છું મારો છેડો છેડારે છેલા—માં

પ્રાણ દાન છે પ્રિતમાં પુજી કરજો પ્રીત,

પ્રાણ દાન તો સ્હેજ છે, કંઠણ પ્રીતની રીત,

આધાર તું કિરતાર મારો પાર બેડારે.—અરે.

સરોજની—

આ મન ઉપવનના માળી, લ્યો સુમનની માળા સ્વીકારી.

માળા કરમાળા ધારી, ધારી કીધી ઉપકારી,

નવ પક્ષવ આ તન વેલી, મમ હૃદય સંગ વળગેલી;

પ્રિતિ પીયુષથી નવલ ખિલેલી, લેજો સ્નેહ સંભાળી—આ.

કંઠવધ—

અમને પાવન કરવાને, દીલનાં દુખડા હરવાને
શાન્તિ જળ મન ભરવાને.—યોગી આવજો
માયા રાખી મહારાજ યોગ-દર્શન દેવાને કાજ.—યોગ
ચરણ કમળ નિશદિન મુજ મંદિર, ધરવાને.
કમળ વદનથી મનહર મધુર, વચન ઉચરવાને,
શાન્તિ જળ મન ભરવાને. યોગી આવજો.
મહાદેવતા કાદમ્બરી—(મિત્ર-ધર્મ)

અત્યુત્તમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમજાય,
આ અવનિમાં અન્ય ધણું જે સુખના સાથી થાય.
માતા પિતા બ્રાતા થકી, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી,
જે ગુપ્તમાં ગુપ્ત તે પણ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.
મિત્ર રતનથી આ ભવચક્રની સફર સફળ થઈ જાય,
સમૃદ્ધિ ચાર ભુવન તણી પુરુષાર્થે મળવી સ્થેલ છે.
સદ્ભાગ્ય-વિજુ સન્નિમિત્રની, પ્રાપ્તિ મહા મુશ્કેલ છે,
શબ્દ લઘુ પણ અર્થ અધિક એ અક્ષર માંદી સમાય.
લવ-કુશ—

અર્જ સુણી લે મ્હારી, પ્રભુ અર્જ સુણી લે મ્હારી
રહાય હવે એક છે, ત્હારી—લેજે જિગારી.—અર્જ
બાળ સંબાળ કરી, બેઠી સ્થીર કામ ઠરી,
મરેલીને નાંખ ન મારી, લેજે જિગારી.—અર્જ
અધેને નેત્ર જેવાં વહાલાં, મુને બાળ તેવાં,
ગાયત્રસ વિના નોંધારી—લેજે જિગારી.—અર્જ

લલીત મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ મેવન, બગીચો બતાવું,
બગીચો, બતાવું મોહન પુષ્પે ખેંચાવું.
પ્રેમની ધવની લગાવું હે, પ્રેમની અલખ જગાવું—મન
આત્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાવું,
પ્રેમની ભૂરકી લગાવું હે નેહને નયને નચાવું.—મન
શેતુરથી મીઠાં ફળ વહાલા ધરાવું,
અધર રસ પાન પીવાવું હે અધર રસ પાન ચખાવું.—મન
હૃદય સરોવરની શીતળ પાળે,
પ્રિતીને પાંખે પોષાવું—હે પ્રેમ જળ છાંટી જગાવું.—મન

૪ શા. લલ્લુભાર્થ નારણદાસ બુક્સેલર. લીમડાચોક-સુરત.

લક્ષ્મી-વિજય—

અખળાના બેલી વહાલા, મારા સુંદર સ્યામળા,
ખડુનામી, જગજનના સ્વામિ, લગ્ન રાખે ક્ષી ધનસ્યામ.
નટવર નાગર દીનખંધુ કેશવ કરણના સિંધુ,
પ્રેમથી પ્રભુજી લ્યો ઉગારી સુંદર સ્યામળા—ખડુનામી.
વહાલા ગોપર્ધન ધારી, વિનંતી લેજો સ્વીકારી,
ભવભય હારી લ્યો બગારી, સુંદર સ્યામળા—ખડુનામી.

લગ્ન તુલશીદાસ—રાગ લગ્ન—

આજ રહો મોરે પ્યારે રધુવર, આજ રહો મોરે પ્યારે.—રધુ૦
ને તુમકો. બનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સકાલેરે.—રધુ૦
રધુવર કહે સુતો મેરી જનનિ, યદ વૃત્તનિયમ હમારે,
કાળ ન રહું ધર માત કૈાશલ્યા, દશરથ ખાયા હારેરે;—રધુ૦
સિંગા સહિત સૌમિત્રા નંદન, બધે કુટુંબસે ન્યારે,
તુલશીદાસ પ્રભુ દુર ગમન કિયો, નયન વહે જલધારેરે.—રધુ૦
સત્યનારાયણ—

આજ કાલ પાપી રહ્યા જગ મહાકી, ભરમ ભારી અને ખીરસે ખ લી—આ.
ધરમીને ધાડ અને કુશળ કસાધને, આપે મદારો વનમાળી—આ.
બુદ્ધથી ભાઇઓ છુત પણુ નાશે, નીચાની છુટે સઉ ડાળીરે—આ.
હુકેતાને હીટ તીડ, ઉભરાટ દગોને, દોરંગી દુન્યા નીહાળી—આ.
ધનાને ધંડી છે યંડી ખાવાને, બળતાને નાખે સઉ બાળીરે—આ.
શીયળવતી—

આ તન મન ધન ને હાથ, કરી કયાં જશે મનમોહન,
નહિં અલખેશા અલગ થવા દઉં, રહેજો મુગ્ધ ભોવન.—આ૦
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુજરો પ્રાણજીવન,
મુસાકાત મુગ્ધ તાત તણી લ્યો, રહે ઉગમતે દિન.—આ૦
હાલ તમારે મહેલ આવતું, જરા રૂચે નહિં મારે મન,
દયા કરી દ્યો રંગ મુને હે, સુંદર તન ચંદન.—આ૦
નંદખત્રીસી—

આ સ્વપ્ના સમ સંસાર સમજી લ્યેને શાણા,
ફૂલજ માનવ અવતાર, અવની મહી ઝોરાણા.
બાળપણું રમતા શુભાવે, જુવાનીમાં લંપટપણું ભાવે,
વૃદ્ધાપણુએ જીવ લોભે તણુએ રટે નહિ કારતારે.
મરણુ શ્વાસ જવ ચાલ ચાપે કૃત્ય કુંડા નજરે ઉભરાએ,
પીડાય ભારે, પસ્તાય પાપી તારે, આંસુ વહે ચોધારે.

સ્નેહસુધા—

આવ્યું જોખનિયું આવું શા માટે મસ્તાન ?
હું દિવાની બની, દીવાની બની.....આવ્યું.
મીઠું રશીલું દર્દ, મુજને કંઈ થાય છે;
દર્દે દુઃખાર્ધ મારું મનડું મુંઝાય છે.
શું કરું ઉપાય ના મારાથી સમજાય છે.....હું
એળે જુવાની મારી ચાલી આ જાય છે,
જોખન વનમાળી વીના ખીલી કરમાય છે;
લહે ના લેવાય સ્નેહ શાગર સુકાય.....હું

કપિર-ચિજ્ય-રાગ, ભજન.

આવો, આવે સમયે અમૈને ઉગારવા ધિરા ધાધ,
સાહે કરો સહુ જોતાં રામ રધુરાધ.
મતી મતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગ પહેગો પ્યારા,
ભુજંગને આપો બાવે, જીવત દ્યાતુ દાતા.
ગાયા નહિ જાયે ગુણો. ત્રણે ભુવનોના ત્રાતા,
જોયા નહિ આપ જોવાં, જગમાં જોરાતા.—આવો
તાર્યાં આપે તંતે ભક્તો જુવો અહુલ્યાખાધ જેવા,
આનંદે અતરાધે છે છે દાસી, દેવો કેવા-કેવા.
વેદામાં વિખ્યાતિ વ્હાલા, સૂણી કરે સર્વ સેવા,
કપિરનાં કષ્ટ કાપો લાખેણી, સુકિરતી લેવા,—આવો

સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખ ધામની, પ્રીયા તું પ્રતિમાં પ્રેમની,
મમતાપ બેરના ઠારનારી, તું શિતળ ધારા બની.
માળા જપું તમ નામની (૨) નથી ઇચ્છા દામ દમામની,
ચિત્ત ચાહુ શેવા સ્યામની.....
.....સાચી તું ભગવતી બામિની-આરામની.

શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

કરી ચકાઈ અહુ દેવીએ આવી હિન્દુસ્તાન વિષે,
રકાખી પ્યાલાનો રથ બનાવી ફતેહ મેળવી દશે દીશે.
શહેર કરમે ગામ ગામડે ચોક ચોટે એટા કરી,
હિન્દુસ્તાનને ખુશ હંદાવ્યો કદી નામ લે નહી ફરી.
અધરામૃતનું પાન કરાવી નંદુશક નિર્માલ્ય કરે,
બલબલાને ભક્ત બંનાવ્યા મહેતાજી પહેલે નંખરે.

૬ શ્રી. લલ્લુભાઈ નારણદાસ યુકસેલર. દીમડાચોક-મુરત.

શુક જયંતિ—

આર્ય ઉત્તિ થાય ક્યાંથી, જ્યાં આવાં અધરીત કર્મો થાય,
માખણુ માટે નિર વસાવે, કંચન તજ કોઈને સ્કાય.
એક ટકાની હોય તોલડી, તોય તપાસે સધળે દામ,
ખુબ ટકારા ખખડાવીને, પુરણ પર્ષા ખરચે દામ.
કન્યાના જીવતરનો સાથી, બર જોતાં આંધળીયા થાય,—
હુતર કરવે રાખે આજસ, અભિમાને અંધા અચડાય.
જુઠ્ઠા દોળ દમામ રાખીતે, પાઈ પાઈ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાંધવા વેચીખાય.—

મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન મારાથી ચલાય... .. ઉભા રહો !
(કેમ શુ ! થયું) વાગ્યો કાંટો, જીણો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરર.....હુમ બહુ થાય.....હું ? ખુબ બળે લ્હાય;
જાણે પ્રાણુ મારા આ જાય.....અરરૂં ઝોય...ઉભાં રહો.

કન્યા વિક્રયની કૂરતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો, દે બદલો કિરતાર,
સત્કાર (૨) સ્વોકારી દીન બાળનો સફળ કર્યો અવતાર.
મોહન મુરતી, મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે ખ્યારી,
સખળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સૃષ્ટી સરજનહાર.—ઉપકાર.

હરિશ્ચંદ્ર—

ઉપમાપતી નમું નમું સરણુ ગતી નમું નમું,
જટા ધારી સંગ લિયે, પારવતી નમું નમું—ઉમાપતી.
કરો મહાદેવ દયા, હરો દુઃખ પીર બિયા,
તેરો નિત નામ રટન, જતી સતી નમું નમું.—ઉમાપતી.

શુકન્યા-સાવિત્રી—

એ...રજની શરદની રળીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી અંદની,
આકાશે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરશાવે અમૃત તણીરે.
રેલ જાગી ઉર માંહી આનંદની હાંહારે રેલજાગી એ...કરે નમણું
નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

હર્ષ મેલાં હેડા કરે હાસ, જલક શ્વેત શી છવાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના શજની નહિ રજનીને સન્માન
સજની શુ સમજ કરો રજનીના યુજ્જ્વાન.

સ્વાર્થના સ્નેહી—

એ...ગુરુ ગુણ હવે હું...ગાઉં, પાપ પુન્યમાં હવે, શીદ સપડાવું...એ.
 કાયા મારી પાપી ભારી, ગતી, મતી, સૌ દે છે વિસારી,
 એ...ભક્તિ નાદે, માનવને ચઢાવું...એ.
 સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ ભારી, “ચુની” લેને ચિત્ત ધારી;
 એ...ખોટા ભાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

સ્નેહ-સરીતા—

એ શાળા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારોને,
 કરી દૃષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવોને, હૈયું ઘેલું આજે પ્રેમ પુન્યવાને.
 પાદ પંકની રજ ચુંબવાને, મધુ વાણી સુધારસ ચુંસવાને,
 મારા મોઢેરા મહેમાન રંક મટુલી સુઢાવોને—એ.

સરદારખા—

એક ફક્ત તારો આધારરે, ફિરતાર મારે,
 બજુ સદા સન્નિયદાનું ચ્હાય તે તારે કે મારે.—એક.
 મરવું છે નક્કી માનવી, ફાગટ પડો છો પાપમાં,
 સમજુ થઈ શીદ ઉતરો સંસારના સંતાપમાં.
 બાંધે હવામાં બાપડા પ્રાણી બરફના મળીઆં;
 કાળનો ઉકળાટ ચાનાં, હાથ બહેતાં ચાલીઆં.
 મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું,
 પ્રભુ પ્રભુ તું ખરો ને અન્ય સર્વ છે કાચું.—એક.

સૌભાગ્ય-મુંદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ, દીસે દુનિઆં ફાની,
 શાની જીંદગાની રોજ રહેવાની માની.—આંખો.
 આ ધન ધામ મેડે, મહેલો ને વાડી વજીરા,
 ખંતે સાચ્યા અંતે થવાના ધુળધાણી.—આંખો.
 અચિંતો દાબશે ટાટો, અજાલનો ફિરસ્તો,
 કરી લેને બલાઈ એજે, છે, સાચી કમાણી.—આંખો.

બદામામિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને ?—અંતરે.
 પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જે, નિશદિન હૃદય ચિરાયે;
 —શાંત બનશે આજે અલી !.....એ.
 પ્રાણ વિના હુલ્લાસે, સખી શાને ?—અંતરે.
 પુન્દિ મારી શું બદલાયે ! ધર્મ મારાથી ! બુલાયે,
 ભેદ કહે મને મુખે બંધે પથ, લાજ ન આવે જરાયે—સખી શાને—અં.

અણતસિંહ—

અશરણુ શરણુ ! ધરણુ ધારણુ ! ઇશ તારણુ ! તરણુ કૃપાળ !
ચરણુ રમરણુથી તરણુ વરણુ ! પણુ ગિરવર ગહન દષાળ.
જન મન રંજન બવ બય બંજન, ચિદ્ધન જગરાયા,
શકળ અખિલ દુખ દલન, કરન વિષ્ણુ ! અકળ આપ માયા.
અમલ કમલ સમ લોચન, મોચન ત્રિવિધ તાપ અચાન,
મુનિજન મન સરવર, નરવર, ઇશ હંશ અજર જગ બાણુ.
નાથ નિરંજન ! પર બ્રહ્મ ! સુખદાયક કલ્પ સમાન,
પ્રણમિ ચરણુ વિનતું જગ વંદન ! કરો અખિલ કલ્યાણુ.

રનેહ-સુધા—

ઓ રનેહ બીના શીરતાળ ! ખ્યાલી પીયોજ આ પ્રેમની,
રનેહ બરપુર છે, પ્રેમનું, એ તુર છે હો. ઓ—
રંગીશો મધ આ રનેહ તણી ચીજ, બીજ તું રનેહબીની નાર
વાહ વહાલી વરણાગી અલભેલી અતુરાગી, છે સુંદરી સુખણ-રનેહ.

સત્યનારાયણ—

કહું આપવિત્તી કર્મ કયા દુઃખચારી, કાળજકું નાંખતી સંહારી...કહું.
આ નગર સાધુ શેઠની. બહુ લાડકી દીકરી હતી;
ખાતા બગાસુ દાસીઓ, કંઈ લાખ બેઠાજર થતી...કહું.
માતી હીરા પ્હરી ચરણુ, ધરણી પરે ના રાખતી,
તે આજ દુખડા કાજ તમ ધર આવિ છે, લીખ માંગતી...કહું.
પતિને પિતાજ લેખને, વહાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઇ ગઈ લક્ષ્મી અને, આગે રખડતા છે કર્યા...કહું.
ચડતી અને પડતી પ્રભુ, ચિરકાળ કોની નવ રાખશે;
લીખારી પળમાં ભુપ થઈ, ભુપ થઈ ભીખ માગશે...કહું.

શુક જયંતિ—

કરં દષ્ટિ જ્યાં ત્યાં હું, મને તો બ્રહ્મ બાસે છે,
સકળ ઠામે પ્રકાશે છે, તિમિર તન મનનું ત્રાસે છે....કરં.
અખંડીત એક એ જયંતિ, જડે નવ શ્રમ વિષ્ણુ શોધી,
મને મ્હારં બતાવે છે.....મને.
હૃદય ધનથી ઊમળકાના, પ્રિયું દશદિશ વ્યાપે છે,
નિગ્ગનંદે હું આનંદુ.....મને.

વિણવેલી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર પાસ;
તહારે ત્યાં લગી જળજી, જ્યાં લગી શાચોશાસ.
સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લઈએ,
રાખે જેવી રીતે રામા, રંગે તેવી રીતે રહીએ.

સાખી { પીપળ પાન ખરંતા, હસતી કુંપળીયાં,
{ મુજ વીતી તુજ વીતશે ધીરી બાપુડીયાં.

નહી જેવીને તેવી મિલ, દાઇની નભતી નેઇએ;
દશના ઢંગ, રતુના રંગ, જેવા દેખી લઈએ.—સદા.

સાખી { કહી મહુસોને માળીયા, કો દીનછપ્પર ખાટ
{ કોઇ દીન એવો આવશે, ભૂખ્યા ન મળે ભાત.—સદા.

શારદા વિજય—

કમલીરા વાલમને દેલે, દુઃખીનો સંદેશ;
“જેગણુને વેળે વિજેગણી, કે જેતી મે જોયા દેશ.
જામે જતની યુધ્ધ હય, ઇતનો કહે બતાય;
વાંકો પુરો ન માનીએ એર કહાં...સે લાય.”
ગાગરના પાણી ઝૂકી છળે, સોગરના માઝા મુકી છળે.
નીતીનો એ ધરો, પધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ખારો, પધારો પ્રાણેશ.

જુહુદેવ—

કાયા કાચ કુંબો, તું ચેતરે, દિણ બાગી હંસા;
અવિચળ પક્ષીને તું પેખરે, દિણ બાગી હંસા—કાયા.
ઝંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જાંઘાની તારી;
મમતા મુકી દે તે તું કારારે, દિણ બાગી હંસા.—કાયા
એ દિનના છે ધરજળ સધળાં, એ દિન અહિં રહેવાનું છે,
એ દિનનાં છે સગાં અબધી, એ દિન સુખ લેવાનું છે.
એ દિનનો છે પાંખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે,
લોકો જેને દુનિયા કહે તે, એક મુસાફરખાનું છે.—કાયા.

પાંડવ ગુપ્ત નિવાસ—

કુન્તીમાતા તનુજ તારા, વીરપણું એકાં હારી,
હાય તણાં હથીઆર બેતારી, ચાકરી ચુકીએ ધારી.
સિંહ વૃક્ષા શિયાળા અવાશે, સિંહ સ્વરૂપને વિશારી,
ગોઆદમણના રક્ષક રહેતા, ભક્ષક વૃત્તિ વિશારી.
રાજ રમાની લાજ હુંટાયે, ખાજ અખાજે ખુવારી,
વ્યંડળ વિરો પહેરે ચીરો, ધર્મ ધીરો લાચારી.—કુન્તી

મીરાબાઈ—રજા. બજન-પદ.

ઝુલત રાધા સંગ, ગિરીધર ઝુલતા રાધા સંગ,
અખીલ ઝુલાલકી હુમ મયાઈ, બર પિયકારી રંગ—ગિરીધર
લાલ ભઈ ખિંદ્રાખન જમુના, કેશર સુવત રંગ”
નાયત લાલ અધર સુરબર, ધિમી ધિમી બાજે મૃદંગ”
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરીધર નાગર, ચરન કમલ કુદંગ.
સતિ-તોરણ—રાગ બજન —પદ.

ઝેસસ કરી મે વિચાર માથે જમ કરે માર,
સ્વપના જેવેરે મંસાર, તોળાંદે કરે છે પોક્ષર.
આવેને ઝેસસ રાય આપણ મળીએ,
ખરા સંત હોયે ત્યાં જઈ બળીએ.....
આ બધ આવીયો અવતાર, માથે સદગુર ધાર,
જનનું ધણીને દરબાર, જેડકી ઉતારે ભવપાર.—આવેને૦
મોતિ એરણમાં એરાય, માથે ધરણ કરે ધાય,
કુટે ફાગડીયા કહેવાય સાચાની ખરે ખાખુ યાય.—આવેને૦
નવત્રપ કાચળીઓ બંધાય, ત્યારે ગાંધીરા કહેવાય.
હીરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુલ મોઘેરાં યાય.—આવેને૦
નિત્ય નિત્ય કરી નહાવા જાય, કાચલા ઉજળા ન યાય,
જેટા ગુણિકાને તે તો બાપ, કાને કહેવા જાય—આવેને૦
દેખાદેખી કરવા જાય, એ નર અધૂરીયા કહેવાય,
હાથમાં દીવો લખને, જતી આંખે કુવે પડવા જાય;
એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરણ દેવી ગાય—આવેને૦
સ્નેહ સુધા—

ઝાલા ડમરા બાણી બાગો રૂપાળાં, કાલા ઘેટા બાગો છોશું! રડીયાળાં.
પુણ્ય તણો પહેરીને જામે ઠીક જમાણ્યો રંગ,
રંગત રમથું રહેથું સંગે (૨) બળ્યા લમારા ઢંગ. (૨) ઝાલા.

છુદ્ધદેવ—

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;
આશ્રિતપર શું સીજાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.
માનસ સરતા રાજહંસ તમે, મુકતાદેખના ભોગી;
કુસમ કુસમના, સમ સેજ સુંગળી, મુતી થયા તમે થોગો કાન્ત—તમને.
જે સરવર જળ પાન કર્યાં ત્યાં, કંડક કહી નવ ધરીએ,
સુખ દુઃખમાં નિશાદિન અનુસરતી, ધિફૂંડી કયણ પરકરીએ.

બેધારી-તલવાર-ઉર્ફે-વસુંધરા—

ચાલ હવે ચાલ બહેલી બહેલી, લગી લગી ઢોલે શું જોતી વળી ધંસી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલમેલી, સાહેલી તારા તનમાં—
રહી જાણે સોને સુગંધી મળેલી.—અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો.
ભુંડી કાઢ આવી બાંધો પાટો, જુડી; ક્યાં વાગ્યો છે કાંટો,
આમાં બાંધવો ક્યાં પાટો—હવે ચાલ, ધુતારી ચાલ (ચાક્ષીયે છીએ)
સાગર-સરિતા—મનન, રાગ, પદ

ચંચળ લક્ષ્મીનાં ચાળારે જન મુર્ખ દુલી મરનારા,
કાળો ધેળો કરનારાંરે ખાંતે ખતા ખાનારા.—ચંચળ
“જયમ વર્ષાની વીજળી પળપળ કરે ચમકાર,
આજ મળ્યું ધન કાલે જશે, આંખ ચોળી રહેનારે—ચંચળ
મોટા મોટા નર મરી ગયા તારે ગયું ન કંઈ સાથ,
મોટા મદ શો જાગવો, તમે જશે ખાલી હાથરે.—ચંચળ
અંબરીષ—

ચંપા તું મારી દીલજાન વાહ, વાહ, કુશમ કળી કુરખાન વાહ, વાહ,
ચન્દ્ર વદની હો, બરી મદની હો, ઝરી રસની ચલતાન; વાહ, વાહ—ચંપા.
શાણા ચતુર સુજણ, વાહ વાહ, સુલાખ પરી હું,—
છુપી છરી છું—ગળે લગાવે ચુસવાન,—વાહ—વાહ.—ચંપા.

રનેહલતા—

છે નોકરી દુઃખનું મૂળ શુભ સાને મોટી, હાય હાયરે,
.....શુભ સાને મોટી (૨)—હે
સારો દિવસ સેવા બળવી, પોઠવું આખર થાકી,
રાત વિતી ન માલમ પડે કે આ નોકરી જાગી.—શુભ
આમ દોડાવે તેમ દોડાવે કરાવે સરવે વેઠ,
ધીકઠ જમતમાં જીવતર તેવું (૨) બરે આશરે પેટ.—શુભ
પંડીત જ્ઞાની પ્યાની સવે લખી ગયા વિચારી,
શુભામગીરી છે નફ્ટ નોકરી નહીં કરવી તે સારી.—શુભ
ભિખારિતામહ—

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વશ કરવીરે.
લાખ ટકાના લાડ લગાવો આપો ધનની કુંચી,
કુલ સૈયામાં રાખો તો પણ કહેશે મુજને ખુન્દીરે.—જગમાં
સુવર્ણ ક્યારે કસ્તૂરીનું ખાતર દષ પોષાષ,
અમૃત પાશો તોય લશ્ચરુની ગંધ કદી નહિ જાયરે.—જગમાં
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી થોડા કાળ લંગામ,
ત્તી અંકુશ કરવા ઠાણે શું હરી ગયો તો ગામરે.—જગમાં

૧૨ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ જુકસેલર. લીમકાચોક-સુરત.

શ્રી કુસુમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન થું ? કામી, નીચ નારીની જાત હરામી;
વદે વેણુ મીઠાં મુખે સ્વામી, બીજા સંગ રતી રસ જામી.
લોભાને રશના એ રશાળા, ઉરમાં રાખી પાપની પાળી,
કૂર-કુર્ત ઘોંગી ને કુતારી, બણી ચુંકેલ જરિ વિગરી.
શર્મ-ધર્મ-લજ્જા ! નહિ, ક્યા નહીં ! તલભાર,
જાર માટે જગદીશને, છેતરવા ! તૈયાર.
રડે ધડીકમાં હશે ધડીકમાં, ધડી રીશે મસ્તાન,
લલચાવે નર લાખને, પણ કાષ્ટની ન એ શેતાન.
રનેહ-મુઘા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે, કુડીલતા કરતા.—કામી
કરે અતીવિ અધમ અતીશે, પ્રભુનો ડર નવ ધરતા,
પરમેશ્વર પોતાને માની, અંધ બનીને ફરતારે.—
લાજ જરમને કરી પરાધ, પાપી પગલાં ભરતાં,
અંતે ફટફટ થઈને પાપી, વીણુ મ્હોતે મરતારે.—કામી
સાગર-સરીતા—

કુંવારું રહેતું ધણુંજ સારું બધું પરણવાનું—કાકાજી બધું પરણવાનું,
સારો ધણી જે નહી મળે તો જુગજુગ રડવાનું—કાકાજી જુગજુગ રડવાનું.
પ્રેમથી રમાડું તને બ્હાલી હમેશાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, એ
બ્હાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય.
બાણીયા દીકરા મુંગો મરી, નહિં તો ફળેતો થાય. એ કાકા
તમારું નખોદ જાય.

મેના તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારું
નરપિશાચ—

કાઈ અણમેલે અણસારે તેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામણુ કરી મને છેડી-મુકો વરણાગી. આ-છેડો ના છેડો-કો.

જુલે જુલકાર અંગોનિ બહાર, તમે લઈ લેશો ના;
મરમનો માર વચનનો પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના,
ગાલો પર માર, ચુંબન અપાર, મને કંઈ દેશો ના.—કાઈ.

સરદારબા—“કળેડાની કહાણી.”

કોને કહીએ કળેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીત્રાયે ધાણીરે.—કોને.
લોક વગેરે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડો છે પામર પ્રાણીરે—કોને
હું જોબન રશ કુલતી, પણ જોડીની ખાડ,
પીયુડો રમે લખોટીયે કરતો દોડા દોડા
જગદીશ ! હવે મમરાણીરે, સહાય કરજો શ્રી સારંગ પ્રાણીરે...

સત્યનારાયણ—

કંસ નીકંદન, જય લીડલાંજન, વંદન દુઃખ દરતા !
મન રંજન કરતાં નીરંજન, જય વરગતા ધરતા—કંસ.
અંજ નયના ધાર, પ્રભુ હો! સૌના પાલનદાર (૨)
બાલ સુ ચંદન જય ખલખંડન, નંદન વન દરતા—કંસ.
“અકળ કળા કળી ના શકે, પામર છવ નાદાન;”
વિરલા વિભુ પીછાણતા, જેને તેમનું ધ્યાન.—કંસ.
શુંગીરૂપી—

ગાન મધુરાં કંઈ ગા, અલી રંજન, ગાન મધુરાં કંઈ ગા,
તાસ્લીયા તણો સાલુડો ધારી, કામણુગારી ન થા...અલીરંજની
ચાંદલીયાને ઊરપર ધારી, એકલડી ના દરખા.....અલીરંજની
યોગીજનો સખી સાંધે સમાધી, શિતળ સમીર વાંવા...અલીરંજની.
પિતૃલકત પ્રભાકર—ગંગા, યમુના, ને સરસ્વતીનો સંવાદ.
ગુણની ખાણ મને ગણુ, ગંગા કષ્ટ અધમના કાપુ.
મુજમાં નહાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આપુ.

મહિમા મારે એવો સાખ પુરે છે...દેવો...
જમના મારું નામ અરે હું, યમની ભિતી ટાળું,
મારું પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રગ્નળું.
હરનારી છું હાની...વાત એ છે...ના છાની.
સરસ્વતી હું સુંદર મારું જળ કિલમીશ દરનારું,
કરે સ્નાન શ્રદ્ધાથી તેનું સદા કરું હું સારું.

કરૂણા મારી પામી.....દાસ ખોય છે ખામી.
મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આરો,
કરું સ્નાન ને પાન હંમેશાં દ્રઢ વિશ્વાસ તમારો;
સુખમાં દેખે સ્થાપી.....માતા છું.....પુરો...પાપી.

લિખમપિતામહ—

શુદ્ધસ્થાશ્રમની શોભા સધળી નારીથી સચવાય.
તે નારીને કહો નહારી, એ કેવો અન્યાય (૩)...ગૃ.
અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરૂષ પકૃતિ રહ્યાં સંગાયે.
વંશ વૃદ્ધી જેના થકી થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહું કહેવાય...તે ગૃ.
નારી વિના કહો કાણુ નિષળ્યા, સાર્વલૌકિક પણ એથી ઉપજ્યા;
ધ્રુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય એની પણ નારી મા થાય—તે—ગૃ.
જગતની જે આદ્યશક્તિ, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી;
મહિષી મહાદેવી ગણાય, રિદ્ધી સિદ્ધી સૌ સમજાય—તે—ગૃ.

૧૪ શા. લલ્લુભાઈ નારણરાસ યુક્તસેલર. લીમડાઘોઠ-ધુરત.

સરદારખા—

જનમી જગમાં જેણે નવ કીધું પ્રેમ મદિરા પાન,
ગોરી મખર સુંદર દીલખરના, ગાને નહિ શુભતાઈ.
જનમ્યો તથાપિ નવ જન્મ્યો, સમજી લ્યો તે હેવાન,
બઢાદુર બંકા કરતાં ડંકા, જે જોજી મસ્તાન.—જન્મી.
ભર ભર પિયાલા પી લીધો ઉડાવો રાગ રંગ,
દિલખરની સાથે બાથ બીડી, ખેલો રંગ જંગ.—હા.
શુભતાન ગાન તાનમાં ભરપુર બાગ્યવંત,
અનન્ય રંગ અનન્ય રંગ, રંગ રંગ.—વાહ૦

યુદ્ધદેવ—

જગમાં લોકો, મારે ઘોડો, સમજ્યા વિના કરે મત જોટો
ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા મારે જગથી ડરવું.
પરધન હરી હરીને, ખીસ્સાં પુરાં ભરીને,
કોઈ સુંદર પરીને, સાથે બધ ફરીને.
મજા કરી તે ખરી, મરવા પછી કાંઈ નથી જોવું,
દેવું કરી ખાવું પીવું, મસ્ત થઈને રહેવું.—જગમાં૦

સરદારખા—

જેને હોં અલી પેલી, કળી મળી, ભોગી, છુંડી કળી જા,
રશની રશીલી થતાં છુટાછુટ આ બ્હાલી વીસરી જા.
પ્રેમની પ્યાલિ ને સાહેલી ઝાલીને જેને હોં જેને હોં જેને આ
બ્હાલી વિસરી.—બા.
બ્હાલાંના વેણ રસીલા નેણ, બહુતી નાંખશે બ્હેન,
બહુતી ઘેન છુલાવે ચેન, જોગન, ની, શી આ તરફેણ.
રસીલા સજોડે, મ્હાલો ભરે કોડે, મ્હકે બ્હાને મોઢે મોઢે શું. મચકોડે
પ્રેમ મળીયે બમતી બમરી, લેતી શુભાખ કેતકી સહેર
ધડીક શુભાખ ધડીક કેવડે, ચતુરાઈથી રસ લે ચોમેર;
તોએ શુભાખ એનો નવાખ હોય, આ હોય આ લ્યો તારે.—જેને હો
કામસતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો;
પ્રિય પ્રાણ કહી બોલાવી. હવે હાથ છોડી ન દેસો.
બોણું હવું કુંવારું જ્યારે, આ મન માંડે;
પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરણ્યા, એ શું બ્હાલા, વિચારી દેસો
ના કહેસો—મને નાથ

વસંતપ્રભા—

જણ્યો જણ્યો તમારો પ્રેમ જાણ્યો શું જણી,
તારા રૂપમાં જુલો—ગયું, દીલકું ગણી.—જ.
જાવો પિયુ મન બાવતી, પરજો ખીજ નાર,
જુહાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર.
પરજું હું પ્રેમદા—રાજ છબે સદા,
જો પરજીશ (હાં) (બલે) (એમ) હા.
“ઠીક ત્યારે શુભ મુહુરત શુભમ્ ભગનમ્ ભવંતુ”
આ શું—લગ્ન ગાંઠથી, ફરી પરજો ખીજ પરી,
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

ભુધ્ધદેવ—

જોયો સાળો હાપજુનો ભંડાર, હાં હાં, મોટા ક્યો વેપાર; (૨)
બની ઠની ચાલ્યો બર ચોટામાં, પૂછ્યાં બાવ બજાર હાં હાં.
કહે છે ખરીદી લાગ્યો બાજ, છે સુંદર ને વળી તાજ;
ના તજે તોયે પતરાજ, કરી અકક્લ તણી હરાજ,
કરો મસ્કરી, બસે પરાક્રમ જો જો ખીજ વાર (૨)—જોયો.
મથ્યો દલાલ પુરો પાજ, એણે બગાડી દીધી બાજ,
હવે ભુધ્ધિ બતાવું ઝાઝી જોયી બજાર ઉડે ગાજ;
કોણ પછી કહેનાર મને છે ઘરમાં માખીમાર હા હાં (૨)
હું શીમારીયો બની જવાના, મુનીમ હું કદાલાલ હાં હાં—જોયો.
સ્નેહ—સુધા

જોયન રસ બહુ હુંટો દિલદાર, ઝીલો ઝીલો સુધારસ સાર—જોયન.
હું મથેલી ને નવેલી, પુર બહારે ખીલી રહેલી,
કુસુમજી નીરધાર મુંટો દીલદાર હુંટો દીલદાર—જોયન.

ધન્દુમતિ—રાગ—ભજન—પદ.—

જંજળી જીવડા ઝાંઝવા જોઈ શું રાચે.
હીજુ બાગી હંસા સાચા મોતી શે ન બાસે.
આવજુ કેરી વાદળી જળમય થઈ નલ બાય,
તરસ્યો આતક ટળવજે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે.—જ.
સ્વાતિહું ખીંદુ પડવાથી, પેટ ભરાશે,
આસા પતંગ ભમંગથી, ગયો ગગન મોઝાર.
વિટળાઇ વંટોળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારરે.—જ.
મુરખડા મનડા સંતોષથી સુખ ધારો.—જંજળી.

૧૬ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર, લીમડચોક-મુરત.

બુદ્ધદેવ—

ખીલ્યાં પુષ્પની પરાગ મીઠી મહેકે
સાહેલી બાણે અમર તણે આનંદ લેકે.
પુલી વૃક્ષવેલી દીસતી સોહામણી,
એ...બહેની ચાલે હતાજ એની છાંચડી.
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ બહેકે-સાહેલી.
મિઠું યૌવન પુર આ મીઠો રનેહ સ્વભાવ.
મીઠી કુસુમલ છાંચડી મીઠો તર કલાપ,
લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયણાં કરી નય.
અંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

નિલમ માણેક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નહિં કાંટા તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવનાં મન સુખ લેવાને...ગુણી
કોઈ મુરખ આવળ વાવે, કાંટા લઈ પરદા ચાવે,
સંત જનો સત ગુલાબ વાવે સુગંધ ભરવાને;
આ કર્મ તણા કંઈક લાગે, ભરસાગર તરવાને...ગુણી

કવી છોટમ—રાગ, બજન,

ચટપટ ચેત હેતકર હરીશુ, મરણુ લગે છે માથે રામજી
ધામ ધરા ધન સુત-ધણીઆણી સેવક નાવે સથ રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ બરાબર; તેમાં નહીં કંઈ તાર રામજી
ધન સાંચ્યું પણ ધર્મ ન સાંચ્યો, ક્યાં જન્મારો હાથ રામજી...ચટ
મોટપણાનું માન ભરાયું, માટે કંઈ નવ સુજે રામજી
જન્મના કાંકર બેશો તરે, થર થર કાયા ધુજે રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિર્મળ, રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ ચીંતામણી પરખે, તો બવતો ભાગે ભય રામજી...ચટ
સત્યનારાયણ—થવાનું તે થવાનું છે—

ચીંતા મુરખ નર શું કરે, લાગીયું લગાટે થાય,
કોડ કરો ઉપાય થાય સું, કર્મ છુટ્યું ન છુપાય.
કંઈક જન્મનાં કર્મ કર્યાંથી, કર્મ સદા બંધાય,
વાળ્યું તેવું છે લણવાનું, વિશ્વ વિજીતો ન્યાય...ચીંતા.
આવળીયા વાવે મુક્યાં ત્યાં, કેમ ગુલાબ સુંઠાય,
ગોચું ગુલાબ પછી ના નહીં તે, આવળમાં બદલાય...ચીંતા.
જાર કરાવી જમે ચોપડે, કયમ માતી મંગાય,
માતી દીધાં તો મળશે માતી, શીદ ખોદો શંકાય....ચીંતા

કળીર ભજન—રાગ-ભજન-૫૬.

હયા ધરમ નહીં મનમેં, મુખડા કયા દેખો દરપનમેં,
કાગળ કે એક નાવ બનાયા, છોડા સમંદર જલમેં,
નુગરાં બેઠન વાલા, હુમે, સુગરા તર જાય ઉનમેં—મુખડાં.
મુજ સમારી પાણડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં,
હૂંગરકા પાની જોયનકા લટકા, ઠલ જાવેગા ખીનમેં—મુખડાં.
ઝોર કાયામાં ધાસ ઉગત હરે ગૌઆં ચરત હરે ખનમેં,
કહેત કળીર સુનો બાઈ સાધુ, રહ ગઇ મરકી મનમેં—મુખડાં.

“૨” માંડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ ઉજવળ કરવા, ક્યારે ઉગશે દિવ્ય પ્રભાત
દિવ્ય પ્રભાત.

... ..અધકારના વાદળ બેઠી,
ચંદ્રકુળ મણી દીન મણીના સુબુથું ક્યારે નાદ—અંસીનાદ.
દેશ દેશની મધુરી મેયા, દિવ્ય અમારી ભરત ભૂમિ,
... ..સુર મુનિવર યુગ યુગ પોષાયા.
જેનાં ચરણુ સરોજ સુમી, ઝોવી અમ જનની,
... ..જગ વિખ્યાત ભારત માત.—દિવ્ય.

સાગર સરીતા—રાગ, ભજન.

દુર મતીસે નથી દેખતો, ચેત ચેત નાદાન,
દીન દશા પાંચ મુકામ છે, ભાવે ભજ ભગવાન.
આ જગમાં સાચો કોઇ ન સાથી, એક પ્રભુજી સુખદાન છે. (૨)—દુર
સ્વારથનો સહુ સંબંધ ધરતા જગની જુડી કંગાઇ છે,
તનધન જોયન કનક કામની મૃગજળ માયા છાઇ છે.
અંત વખત કોઇ કામ ન આવે, સાચી પ્રભુની સગાઇ છે.
અમીરગયા ઉમરાવ ગયા, ન સહુને મનની મનમાં સમાઈ છે,
સત્ય વાત સાચા નર સમજે, સાચી પુન્ય કમાઇ છે.

“૨” માંડલીક—

ધન ભાગ્ય મારે આગણુ આભ્યા, સોરઠના શીરતાજ,
વધાવે રાજ કુમ કુમ થાળ ભરીને આજ
ચંદ્ર સુરજ સમ તપો અવિચળ જગમાં તારે તાજ,
અનદાતા તારી જુગ જુગ કીર્તિ પ્રસરે મહારાજ—વધાવે
.....સોરઠ તજ્યા સુખા અમારે આગણે આભ્યા:
સુરજ ઉગ્યા સોના તજ્યા, અમ અંતરે ભાભ્યા,
ગિરનારના આધાર, મારા ધામ દિપાભ્યા.—આ ૭

અન્દહાસ—

થતોરે દુઃખદ કલેશ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,
કેમજ મુકું મિત્ર બુવનને.

એક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી બેન મારાં.—કેમજ.
મન મુશ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યાસ.—કેમજ.

પ્રભાત—રાગ. સામગ્રી.

પઠારે પોપટ રાંઝ રામના, સતી સીતા પદાવે—૫૦
પાસે બંધાવી પાંજર, મુખે રામ જપાવે,

પોપટ તારા કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું—૫૦
તેનુરે ધડાવું પોપટ પાંજર, હીરા રત્ને જડાવું,

સાકરના કરી ચુરમા, ઉપર ધી પીરસાવું—૫૦

પાંખ પીળી ને પગ પાંદુરા, કોટે કાંઠે કાળા,

નરસહના સ્વામીને બળે, રાગ તાણીને રૂપાળા—૫૦

જાળધર અને સતિ વૃંદા—

પાત પૂજ્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સનારી,

સતિત્વ તણા પ્રભાવે, ફાવે ના દુષ્ટ ચારી.

પતંગીજ રૂપ બાળી બમે, લુલી માન ખારી,

જપલાવે હોપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિં

સાખી { શીળ કસોટી સ્ત્રીતણી, પરખે કશતાં વાર,
ગુણી અવગુણી પુરૂષ તો, વિગતે કરે વિચાર.

તજીને માતીના માળા, સેવે સદા સુકી ડાળા,

અરે ! પડતીને ચાળા, રૂવે દેવને સંભારી—પતિં

લક્ષ્મી-વિજય—

પૈસા સાટે વેચે જે સુતા પ્યારી, નફનો તે નર અધિકારી,

બાળા બાંધે વૃદ્ધ કોટે અવિચારી, નફનો તે નર અધિકારી.

દોરે લાં જનાર ગરીબડી કન્યા ગાય બિચારા,

પિટે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કસાઈ દયો ધારી—નફનો.

દિકરી કેરા હામ મેળવી, ખોટી ધરે ખુમારી,

દે હાટી, થાય માટી.....ધનની, અને અતે ખુવારી—નફનો.

સુરદાસ—

ખોલું કયા મેરે પ્યારેકી બતીયાં, ખોલું કયા મોરી છોટીસી છતીયાં

ન ધરિ, એન ધરિ. રેન ચુમિ ચુમી, બદન શયનમે દુઃખી કર ડારી

પકરી જુગલ કર બસન અલગ કર, કિય પત્તરી ડર, છત અધર નરપર—મો.

સાખી { મરેર ડારે જોરશે, મેરે કોમલ અંગ,

જોસે નિરદય નાથકો મેં સુપને કરે ના સંગ.

માલતિ માધવ—

નાનકડી નાનુક નાર, હું-બહુ નાનકડી-બહુ-નાનકડી. (૩)
મારા, બહાલાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પલકારે પટકું છું લાલને, નાની શું સમજે બહાલાના બહાવને.
હું તો બહુએ સમજું છું, બધી બોલો ભરથાર વં બહુ
માથે ચડી (૩).....નાનકડી.

ધર્મિ ગુહનેગાર—

નલતી નથી ન નલશે, કાયમ સદા રાહી,
રહેતી નથી ન રહેશે, હુસ્નાઇ બાદશાહી.
પહોંચ્યાં હજારે વાલી, લઇ બન્ને હાથ ખાલી,
શીકંકરો સિંધાવ્યા મુકી તમામ આંહી.
હુકમત મતા હજારો, કરે જમાનો સારો,
મુશ્લીસ હો માલગારો, રહેશે ન સાચ પાઇ.
કોઇ બક્ષાકે પુરા, ભરતા, હો પાપ કુંડા,
સતો મહંત ચાલ્યા, દેવા જગ્યામ ત્યાંહી.
હિમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાચ સંબંધી વિના ત્રિભુવન નાથ,
શું ફોગટ હાં હાં મારે મુરખડા ભરે આભથી બાથ.
કમળ પત્રપર જળખિંદુને સુકાતાં શી વાર,
આવણીતી જળ ભરી વાદળીયો વિખરાતાં શી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું,
જીવ જવું છે ખાલી હાથ, અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગાથ.
પંથી જીવ પામી ગયો, નરભવ નગર બગર,
સોદાગર સમજી જઈ કરો પ્રુણ વેપાર, જીવ જવું છે ખાલી હાથ—
સરસ્વતીચન્દ્ર—

પ્રિતી કરી શું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંક દઇ અહો ભરત કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીચી, પ્રેમ પોંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
લાગી કુમુદ વન, ભટકી એા ભમરા, આંખો અહીં શું ફરી દોડી,
હાં છોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
હડીળ હડીળ, પંખી મુસાફર, રેન રહી છે, હવે થોડી પરદેશી,
હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

૨૦ સારા અને સસ્તાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું—

બુધ્ધદેવ—

પિયુ પિયુ પોકારતીરે, પપૈયા વધુ હુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર ઉડે તનમાં, અતિથય બળી રહી મનમાં—પિયુ.
ખીલતી આ કળી કુસુમની ભોળી વના કરમાય;
ઝુલતી આ લલિત પાંખડી, ભોળી મધુકરે ચઢાય—પિયુ.
બાળા રસાળી અંતરે, આકુળ વ્યાકુળ થાય;
નમ્ર નવોઢા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર ચઢાય,
હંસણી દુઃખી થતીરે કોમળ માનસ ઉપવનમાં—પિયુ.

મીરાં ભજન—ભજન, પદ.
નીત નીત ભજ્યે તારં નામ, તારં નામ, તારં નામરે;
પ્રેમ થકી પ્રભુરે મળ્યા હોજી,
અત્ર ન ભાવે, નેજે નીંદ્રા ન આવે. સેજલડીએ પધારે મારા જામ.
આનંદી તીરે ગંગા બહાલા, પેલી તીરે જમના બહાલા,
વયમાં ગોકળીકે રડું ગામ, રડું ગામરે.—પ્રેમ૦
મીરાંબાઈ કહે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
છેતી બાકોના છે, રામ, રામ, રામ, રામરે.—પ્રેમ૦

કમિર ભજન—રાગ, પદ.
મન તું રાધા કૃષ્ણ જોલ, તેરા કયા લગેગા મોલ
દસ પાંચ કેસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાઉં નહિ હીલતા,
તેરે ગાંઠસે દામ ન ખુલતા, તેરે દીલકી યુન્દી જોલ—તેરા૦
મન તોરંગી, ઘોડા—ઘોડે કા પાંચ બહેરા,
તું કરતા મેરા મેરા, કાયામેં કયા હે તેરા, ઘોડેકી બાંગ મરોડ—તેરા૦
કર કોલ જગતમેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા,
ચે માયા હય જગ હગની, તું હગનીકા સંગ છોડ—તેરા૦
ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાવે;
યોં કહેવે દાસ કબીરા, તું ભવસાગરકો છોડ—તેરા૦
સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંવાદ)

આ માટે શ્રમ કરે સતી, તુંજ પતી ભક્તી સાચી (૨)

હવે પુત્રી વળ તું પાછી (૨)

સાવિત્રી—સજ્જન કેરા સા માં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર ભાવે સુણજો હવે, આ દિન વનીતાની વાન.
ધર્મ જે વેદ પુરણે બણીયો, મુખ્ય ધર્મ અદસ્થશ્રમ ગણીયો,
કૃપાનાથ, મમ, પ્રાણનાથ, શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨)

વળું મહારાજ કેમ પાછી (૨)

યમ—પુણી નિવેક ભરી મૃદુ વાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન સાણી.
સલવાનના જીવન વિતા કાંઈ ધરજીત, વર ચાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ! (મારા અંધ સાસુ સ્વસુર દેખતાં થાય.)—

યમ—તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર આવી,

થાય કાથી મિથ્યા નવ ભાવી.....શાં

સાવિત્રી—પતી સમીપ અમ વહી જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,
તપ દૃત આપ કૃપા વડે, સાં આતું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નથી સોધી, મૈત્રી સંત પુરૂષની મોધી,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વ્રત રાત્રી (૨) વળું,

યમ—અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું, બુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,
સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાત્રી.....હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા બુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર જે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુરૂષ આવે, શાં

સાવિત્રી—સુપાત્ર જન કરતાં કદાં, સુપાત્રોનું સનમાન,
સાધુ, તો દુસ્મન તણું પછું સાધે કલ્યાણ.

સંત પુરૂષોની સમાન દૃષ્ટિ. દયા તણી વરમાવે વૃદ્ધિ,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાત્રી. (૨) વળું.

યમ—શીતળ વચન સુધાસન તારાં, તૃષાકર તૃષાની કરનારા,
સત્યવાનના જીવત વિના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાત્રી—હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ
કરનારા મારે સો ભાષ થાય.)

યમ—તથાસ્તુ. સાસરીયાનું માન વધાયું,
પીયર તણું પછું કાજ સુધાયું.....શાં

સાવિત્રી—પરદુઃખે દુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભરસો ભારે સતનો, કરવાનું શુભ ઠામ,

સજ્જન મહી વિશ્વાસ નવ લાવે, સજ્જન ઘર પુરૂષ સો આવે,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨) વળું.

યમ—મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં,
સત્યવાનના જીવત વીના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાત્રી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીથી ઐરસ સો પુત્ર થાય)

યમ—તથાસ્તુ ! ઘટે ના યાતું અનિવર ભોભી,

તજી પુઠ હવે જા અહોં થોભી.....શાં

સાવિત્રી—સ્વધર્મ વહાલો સાધુને જે યુકે નવ લગાર,

સાંપ્રત ભુત જીવિયની, ગતિ તણ્યાં આધાર,

સજ્જન કરે ન આશ આપી, બોલ્યું અભોલ્યું ન કરે કદાપિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શું રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨) હવે.

યમ—અમૂલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાંધે તુજમાં બકિત મારી,

ભગવતી છેલ્લું ઉત્તમ અનુપ્રમ, લે ઇચ્છીત વર યાત્રી (૨) હવે.

સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,

જીવીત જ્ઞાન દઈ જીવનને, સસ કરો ભગવાન.

હાલો! ગાવા માંડો.

“ સમય બદલાય છે જ્યારે,
બધું બદલાય છે ત્યારે. ”

વાહ! વાહ! ગભરાશો નહિ. આ કંઈ નંબુ કૌતક
નથી. લાંબા વખતના તદ્દન જુના મિત્રો નવા લેખાશમાં

છપાય છે! છપાય છે!! છપાય છે!!!
બે વોલ્યુમો—

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયનમાળા

અથવા

રેકર્ડ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ ૧-૨-૩-૪ વોલ્યુમ ૧લું.

કંપલીટ ૧૦૦૦ ગાયનોનો મોટો જથ્થો.

આ હમારું સ્પેશીયલ શીલેક્શન. ખાસ ચુંટી કાઢેલો સંગ્રહ સુક્રી
બરીને રૂપિયા ખર્ચતાં એકઠા ન કરી શકાય તેટલા પ્રખ્યાતનાં
ગાયનો. એક એકથી ચડતી ચાલે.

વોલ્યુમ ૨ જી. ભાગ ૫-૬-૭-૮

કંપલીટ ગાયનો ૧૦૦૧ થી ૨૦૦૦ સુધી.

બહુજ તાકીદથી હુંક સમયમાં છપાઈ તૈયાર થશે.

કીંમત દરએક વોલ્યુમનો દોઢ રૂપીયો.

વી. પી. પો. ખર્ચ જુદું.

પહેલેથીજ! ખરીદવાનો બંદોબસ્ત કરનાર માટે

તે યાદ રાખજો! પાછળથી કીંમત વધુ.

(ખાલ્લુડું પેજ વાચવું જીલ્લતા નહીં.)

આ શીલેક્ષન (સંગ્રહ) કચરાપટ્ટી નથી. એમાં પ્રખ્યાત નાટકો માંહેલા જાણીતા માનીતા અને લોકપ્રીય યુનંદા એક્ટરોએ ગાયલા ગાયનો, પ્રખ્યાત ગવૈયાઓ અને ગાનારીના મીઠા કંઠ સ્વરમાંથી ગવાયલા દીલપસંદ, રંગ રાગણી સાથેના ભરપુર મધુર ગાયનો ભરેલા છે.

જે વોલ્યુમ ખરીદતાં ત્રણ રૂપિયા ખર્ચવા તે કાંઈ ફેંકી દેવાના નથી, જોજો ભરીને પૈસા ખર્ચતાં ન મળી શકે. એટલી ચીજોનો સંગ્રહ એ માંહે ભરેલો છે. આજે ભળતાં નામની ચોપડીથી છેતરાતાં ના, વિરોધી પ્રકાશકો પરીકા બાંધવા યોગ્ય ચીથરીયા ચોપડીયોના પૈસા પડાવી લેતાં અચકતા નથી. માટે ખરીદતી વખતે અથવા ઓર્ડર લખતી વખતે ભુલ ન થાય તે માટે શા. યુનીક્સલ મગલાલ બુકસેલરની એટલા શબ્દ ખાસ તપાસી જોવા અથવા ઓર્ડર આપતી વખતે લખવાં. જેથી ભળતી બુક ગળામાં ઓળવવાની ખીક રહેશે નહીં !

યાદ રાખજો કે ! રત્નની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરે છે હોં ! અમારા આ ગાયન નો સંગ્રહસ્થાના કદરદાન પણ ઝવેરીજ છે. એવી હુમારી લાંબા વખતની ખાત્રી છે.

ચોપડી મંગાવવા માટે—તથા આગળથી નામ નોંધાવવા માટે અમારું એડરેસ તમારા ધ્યાનમાં રાખશો. આજેજ ઓર્ડર લખો:—

મેસર્સ લલ્લુભાઈ નારણદાશ એન્ડ સન્.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

લીમડાચોક રોડ—સુરત.

સુરજસ—

દાસ પરે દયા લાવેરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો, ટેક.

સંસાર સંબંધ તોડી જીવ આપ ચરણે જોડી;

હું તો બની બેઠા બાવો બાવોરે—દયાળું

આખ વિના સંકટ આવું, ખાડામાં ગયા ખાવું.

બહારે અવિનાશી આવો, આવોરે.—દયાળું

વિક્રમ ચરિત્ર—

નજર કરો નાથ જરા, જોળખી લ્યો નારી,

હું હું કે બીજી, કંથ આપનીજ પ્યારી.—૧૦

સાખી { હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંહી અમૃત દુધ,
પીધું સામા સાથમાં, શું તેની ભુલ્યા શુદ્ધ.

કાણ હતી કંથ તે દુધની પાનારી.—૧૦

સાખી { મુઠા કીધાં જીવતાં, પરચો બતાવ્યો પુર;
યાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નુર.

જાનો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી.—૧૦

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મુને કીધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોધી, તમેજી કીધી,

કરી બતાવી મેં સાખીત સરત સર્વ મારી.—૧૦

અનમુયા—

નરે વીણુ જગમાં નાર તણી, કીમત કોડી કલાવે,

હલકું લોહી ગણી અખળાનું, જીઠું આજ ચડાવે.—૧૦

બહાલા પણ વેરી થઇ ખેસે, જેમ ફાવે તેમ બોલે,

કંથ વિનાની કામનીનું, જીવતર તરણા તોમે.—૧૦

કુડ કપટની ભરી દુલટાઓ, લાલચ થઇ લલચાવે,

લવરણમાં ભરથાર વિના, લામિની લાજ છુટાવે.—૧૦

લકતખાળા—

પુરજી બ્રહ્મ પરમેશ, નમન વિશુ અરજ અકામી, ગટમી ઘટ ઘટ વ્યાપી.

સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી, વીધવીધ નામો, અવીચળ ધામો, અંતર્યામી.

દીન તણા દુઃખ ટાળક દેરા.—પુરજી.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

ત્રેમ બિજ રોપ્યું હૃદયે, જીવન આધાર મારા.

પ્યારા પત્ર તારો ભાળી, કુટયાં નવપલ્લવ ડાળી.

ખીલી પુષ્પે તો હૃદયાળીરે (૨) જીવન આધાર મારા,

મદન પડીને પુઠે, મીઠાં ત્રેમ પુષ્પ સુટે,

મારી ફલવાડી છુટે, (૨) જીવન આધાર મારા.

નવી બહાર

પડેલી બૂકો.

નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ.

વા

ગઝલ કાવ્યમાળા.

વિત્તમોત્તમ ભવનામય ગઝલો, પ્રેમ રસ, સુંગાર રસ, અને
ભક્તી રસથી ભરપૂર, વ્યવહારિક અને નૈતીક શૃંગારો કરાવી
છલાછલ, સુંદર ફોટા સાથેનું 'મેરંગનું' રંગીન ફેન્સી
પુકું છતાં—

કી. રૂ. ૦-૧૨-૦ ટપાલ ખર્ચ અલગ.

સંગીત કળાધર અથવા

બૃહત ગાયન ભંડાર.

સુપ્રસિદ્ધ નાટકોમાંથી સુદી કાઢેલા સર્વોત્તમ પ્રખ્યાતી
પામેલા ૨૦૦ ગાયનો સંગ્રહ બે ફોટા સાથે ત્રણ ત્રણ કબરનું
સુંદર પુકું કીંમત રૂ. ૦-૧૨-૦ પોષ્ટ અલગ. મળવાનું ટેકાણું—
શાંભુભાઈ નારણદાસ યુકસેલર, લીમડાચોક-સુરત.

જપાયે
ભક્તિ રસ
મહાકાવ્ય
સુર-ભક્તિ
માળા અથ
ભાગ્યનાથ

વિત્તમોત્તમ ૪૦
ભવનામય સમાવેશ
કીંમત રૂ. ૧-૮-૦

